

СЕКЦІЯ 5 ІННОВАЦІЇ У ГЛОБАЛЬНІЙ БІРЖОВІЙ СФЕРІ ТА БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 336:004.738.5

Колінець Леся

доктор економічних наук, доцент кафедри
міжнародної економіки Тернопільського національного
економічного університету

Радинський Сергій

кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки та фінансів Тернопільського
національного технічного університету імені Івана Пулюя

Lesya Kolinets

Doctor of Economics, Professor of the International
Economic Department, Ternopil National Economic University
Ternopil, Ukraine

Serghiy Radynskyy

Ph.D. (Economics)

Associate Professor of Economics and Finance Department

Ternopil National Technical University Ivan Puluj

Ternopil, Ukraine

ІНВЕСТУВАННЯ У ГАЛУЗІ FINTECH INVESTMENT IN THE FINTECH INDUSTRY

Сучасні умови інтернаціоналізації бізнес-процесів, глобалізації фінансових ринків та сфер суспільної діяльності диктують необхідність формування нових напрямів розвитку суб'єктів господарювання. Кризові явища та фінансові потрясіння орієнтують фінансові установи адаптуватися до нових глобальних вимірів та нових віх розвитку економічних відносин, в основі яких лежать інноваційні продукти, нові методи та системи. Однією із них є Fintech, котра являє собою значну цінність для поширення фінансових послуг та продуктів у нові сфери та серед різних сегментів населення.

Концепт Fintech вже став традиційним, адже в його основі лежить нове сприйняття економічних процесів, при чому його основними рушійними силами стали наявність мобільного Інтернету та поширення смартфонів із додатками, розвиток соціальних мереж, необхідність спрощення та зменшення періоду обслуговування, функціонування у форматі «24/7», а з іншого боку посткризова втрата довіри клієнтів до банківських установ та незадоволеність банківськими послугами. Дані позитивні виміри та негативні прояви сформували нішу, котра, в тому числі, створює вагомі засади для розвитку Fintech, а також визначає значні можливості інвестування даних процесів. Fintech-компанії вже становлять загрозу для традиційних гравців, тобто банків [1]. Звіт відомого рейтингового агентства The Pulse of Fintech підтверджує дану точку зору, адже у 2018 році було інвестовано у розвиток інфраструктури Fintech близько 120 млрд.\$ (2590 укладених угод), у першій половині 2019 року даний показник становив 38 млрд.\$ (962 укладені угоди) [4].

Значний обсяг інвестиційних надходжень у сфері Fintech отримали такі сектори, як грошові перекази та платежі, кредитування та банківські технології, фінансове планування, страхування та ін. Серед глобальних трендів сфери Fintech слід зазначити мобільні фінансові послуги, управління фінансами та рахунками, грошові перекази, роботи-консультанти, страхові технології, краудфандинг, P2P кредитування, блокчейн та криптовалюти.

Досліджуючи світові тенденції інвестування у сфері Fintech необхідно відмітити, що

венчурні інвестори залишаються зацікавленими у фінансуванні Fintech стартапів. Найбільшого розвитку інструментарій Fintech досягнув у США де обсяг венчурного інвестування за першу половину 2019 року склав 21,1 млрд.\$. Обсяг угод американських Fintech компаній із залученням венчурного капіталу продовжив зростати переважно за **рахунок відродження інвестицій з боку «бізнес-ангелів», «посівних» інвестицій та угод венчурного фінансування, що уклалися на ранніх стадіях.** Інвестори швидко вкладали кошти у стартапи у нових підгалузях Fintech, які щойно з'явилися, включаючи регтех та інвестиційний банкінг. Паралельно вони продовжували інвестувати у зрілі компанії на пізніх стадіях, такі як Robinhood, чия угода на суму 363 млн. \$. була однією з найбільших угод VC за перше півріччя 2018 року.

В Європейському Союзі обсяг сукупних інвестицій у інструменти Fintech сягнув 26 млрд. \$. лише за першу половину 2019 року, зазначеному сприяло укладення чотирьох великих угод із участю відомих компаній WorldPay, Nets, iZettle, IRIS. Незважаючи на можливі занепокоєння з приводу Brexit, Велика Британія є лідером у вкладанні коштів у галузь Fintech в Європі, інвестувавши \$16,1 млрд і здійснивши п'ять з топ-10 угод у цьому регіоні.

На азійському ринку інвестування у Fintech склали 16,8 млрд.\$ за рахунок укладеної угоди Ant Financial, за рахунок значного обсягу венчурного фінансування Серії C на суму \$14 млрд за участю зазначеної компанії. Якщо не брати до уваги цю мега-угоду, в Азії були здійснені й інші значні інвестиції в галузі Fintech, включаючи щоквартальне збільшення обсягів інвестицій в Індії, Австралії та Сінгапурі. Блокчейн та ШІ, а також регуляторні та страхові технології, залишалися ключовими пріоритетними напрямками для Fintech інвесторів в Азії [2].

В Україні активна фаза інвестування у Fintech мала місце у 2017-2018 рр. коли на ринку України з'явилося одразу 60 компаній (Finmap, Ring, Hotline finance, LiteGo та ін.) [3]. Розвиток вітчизняного Fintech ринку активно підтримується низкою різноманітних ініціатив та заходів Національного банку України. НБУ затверджено Комплексну програму розвитку фінансового сектору України до 2020 року (Постанова №391 від 18.06.2017), що передбачає низку ініціатив: курс на безготівкову економіку 2020; перехід на стандарти ISO20022; обмін документами у електронному форматі з використанням електронного підпису; скасування штампів, печаток та паперових копій; зберігання документів в електронному форматі; віддалена ідентифікація особи; можливість замовлення фінансових послуг онлайн; електронне візування сканкопій та підпис касових документів; можливість використання системи Bank ID для дистанційної ідентифікації клієнтів банків; захист прав користувачів фінансових послуг; підвищення фінансової грамотності населення; нові правила для стимулювання ліцензування нових гравців у секторі платежів.

Багато зі створених в Україні Fintech-компаній націлені на загальний європейський ринок. Відбувається експорт інтелектуального ресурсу до інших країн. Але, в позитивному плані, формується інфраструктура, необхідна для розвитку стартап-середовища, у вигляді акселераторів та інкубаторів. Проте задля стимулювання зростання нових проектів необхідно ще пройти серйозний шлях створення правильних умов для ведення бізнесу в країні - це стосується як регуляторного середовища та змін у законодавстві, так і політики оподаткування для інноваційних компаній, а також простоти та прозорості у створенні стартапів.

Перелік використаних джерел:

1. Гриньков Д. Фінтех-революція [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://business.ua/finances/5684-fintekh-revolutsiya>
2. Світові інвестиції в Fintech досягли \$58 млрд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nachasi.com/2018/08/08/svitovi-investytsiyi-v-finteh-dosyagly-58-milyardiv-dolariv/>

3. Фінтех в Україні: тенденції, огляд ринку та каталог (проект USAID «Трансформація фінансового сектору») [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://data.unit.city/fintech/fgt34ko67mok/fintech_in_Ukraine_2018_ua.pdf

4. The Pulse of Fintech 31 July 2019. Biannual global analysis of investment in Fintech [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2019/07/pulse-of-fintech-h1-2019.pdf>